

PREVAJALNIKI

Jeziki ki so:

- prevedeni

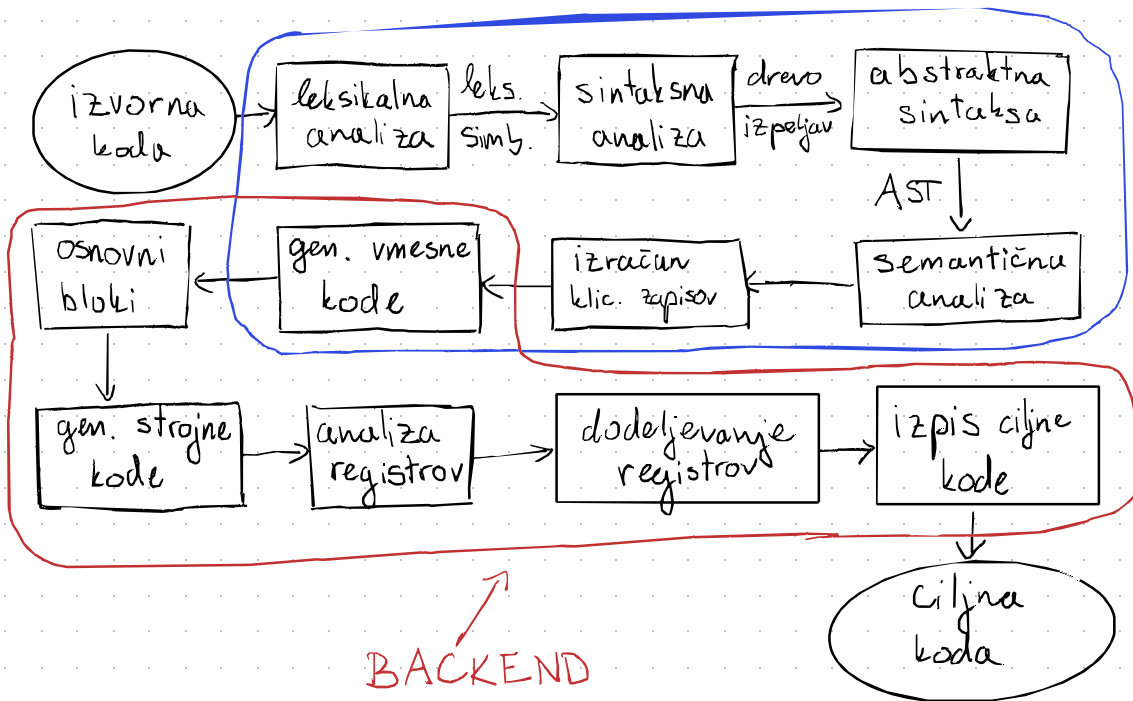
in niso

- objektno orientirani
- funkcijski
- logični

Compiler Red Dragon Book

Prevajalnik je v resnici cevovod:

FRONTEND

LEKSIKALNA ANALIZA

vhod: program v izvornem jeziku

izhod: seznam leksikalnih simbolov

Kaj je leksikalni simbol

1. vrsta leksikalnega simbola

↳ ime tipa, funkcije

↳ ključna beseda

↳ konstante

↳ prirejanje ...

2. znakovna predstavitev

3. položaj v izvorni datoteki

moje
→ imen simbol, ampak ga zelo dolgo
→ do njega
dobiti
linka

① Naredimo DKA

②a Tabela

ASCII znaki
v katero stanje gremo

8 stanj

②b Naredimo s Switchi (2 nested)

1. leks. analiza je požrešna

2. numerične konstante so vedno nepredznačene

Orodje ANTLR

Gramatika brez Omejitev

TS

Kontekstno odvisna gramatika

LWA

KN6

SA

Linearna gramatika

KA

SINTAKSNA ANALIZA

vhod: zaporedje leksikalnih simbolov

izhod: drevo izpeljav (sled izpeljave)

skrajno leva / desna izpeljava
(lm) (rm)

sintakso jezika opišemo s KNG

java language specification version 1

algoritmi:

- LL leva sled izpeljave, od zgoraj navzdol
- LR leva sled izpeljave, od spodaj navzgor
- PEG

-sintakсни kombinatorji (parser combinators)

↳ kanonični LL, LALL, SLL, ... ALL(*), ... GLL

↳ kanonični LR, LALR, SLR, ... GLR

Algoritem LL

primer: $S \rightarrow AB$

$A \rightarrow aA \mid b$

$B \rightarrow ab \mid ba \Rightarrow aaAB$

$S \Rightarrow AB \xRightarrow{em} aAB \xRightarrow{em} abB$
 $\xRightarrow{em} bB \xRightarrow{em} bab$
 $\xRightarrow{em} bba$

```
void parseS(){
    switch(peek()){
        case 'a':
        case 'b':
            parseA()
            parseB()
            break
        default: err()
    }
}
```

```
void parseA(){
    switch(peek()){
        case 'a':
            next('a')
            parseA()
            break
        case 'b':
            next('b')
            break
        default: err()
    }
}
```

```
void parseB(){
    switch(peek()){
        case 'a':
            next('a')
            next('b')
            break
        case 'b':
            next('b')
            next('a')
            break
        default: err()
    }
}
```

	vhod	sklad	izhod
razvoj	<u>a</u> aabbca\$	S\$	$S \rightarrow AB$
	a <u>a</u> abbca\$	AB\$	$A \rightarrow aA$
pomik	aa <u>a</u> bbca\$	aAB\$	
	aaab <u>b</u> ca\$	AB\$	$A \rightarrow aA$
	aaabb <u>a</u> \$	aAB\$	$A \rightarrow aA$
	aaabba\$	AB\$	$A \rightarrow b$
	aabba\$	aAB\$	$B \rightarrow ba$
	abba\$	AB\$	
	bba\$	aAB\$	
	ba\$	AB\$	
	a\$	bB\$	
	\$	B\$	
		ba\$	
		a\$	
		\$	

levo sledi izpeljave

	a	b	\$
S	$S \rightarrow AB$	$S \rightarrow AB$	
A	$A \rightarrow aA$	$A \rightarrow b$	
B	$B \rightarrow ab$	$B \rightarrow ba$	

LL1 gramatika

(v vsakem kvadratu ≤ 1 vpis)

LL1 podmnožica determinističnih, nedvoumnih KNGjev

na foro RT: prevajalniki $\rightarrow$ seminar o zaupanju

$E \rightarrow E+T \mid E-T \mid T$ $\notin LL(1)$
 $T \rightarrow T*F \mid T/F \mid F$ $\in LR(1)$
 $F \rightarrow \underline{id}$ $\in LL(1)$
slabo ker ni LL(1)

$E \rightarrow TE'$
 $E' \rightarrow \epsilon \mid +TE' \mid -TE'$ $\in LL(1)$
 $T \rightarrow FT'$
 $T' \rightarrow \epsilon \mid *FT' \mid /FT'$
 $F \rightarrow \underline{id}$

RAKU - v resnici verzija PERLA

$E' \rightarrow E==E \mid E$
 $E \rightarrow E+T \mid T$
 $T \rightarrow T*F \mid F$
 $F \rightarrow id \mid num$

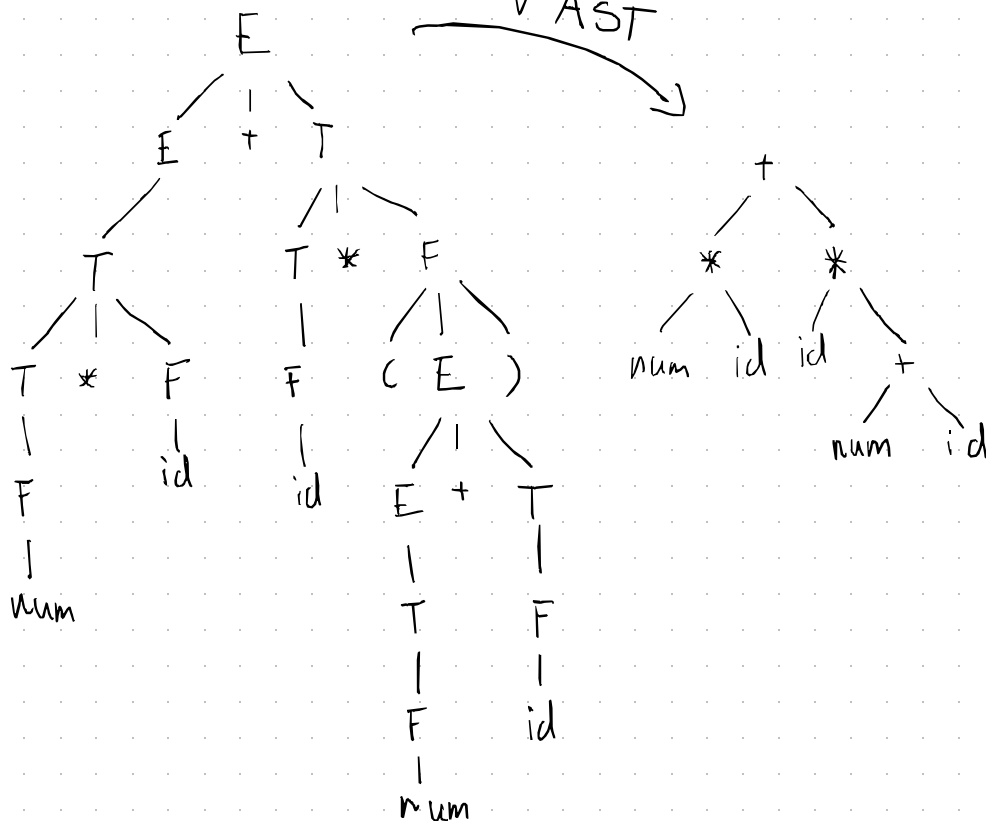
ABSTRAKTNA SINTAKSA

vhod: drevo izpeljav

izhod: abstraktno sintakšno drevo

$$\text{num} * \text{id} + \text{id} * (\text{num} + \text{id})$$

VAST

$$E \rightarrow E_1 + T$$

$$E \rightarrow T$$

$$T \rightarrow T * F$$

$$F \rightarrow F$$

$$F \rightarrow \underline{id}$$

$$F \rightarrow \underline{num}$$

$$F \rightarrow (E)$$

$$E.AST = + (E_1.AST, T.AST)$$

$$E.AST = T.AST$$

$$T.AST = * (T_1.AST, F.AST)$$

$$T.AST = F.AST$$

$$F.AST = \underline{id}$$

$$F.AST$$

ast ParseE() {

{

{

{

{

{

;

;

Sintaksno usmenjeno prevajanje

od izvirne kode do abstraktnega sintaksnega drevesa in nato prevajanje poddreves

↳ orodje: atributne gramatike

||
KNG + atributi + semantična pravila
za izračun atributor

SEMANTIČNA ANALIZA

vhod: abstraktno sintakšno drevo

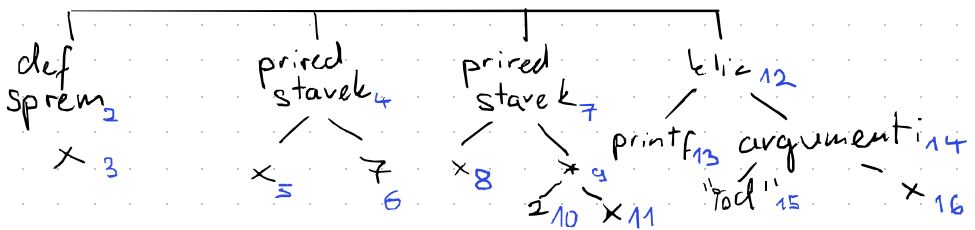
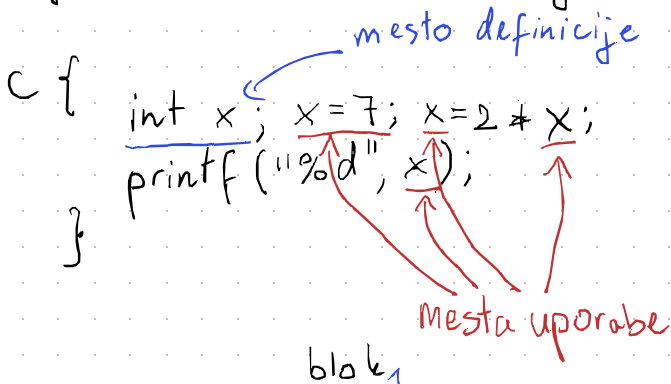
izhod: abstraktno sintakšno drevo + atributi

- razreševanje imen
- preverjanje tipov
- odkrivanje nedosegljive kode
- analiza strogsi v kodu

Razreševanje imen

↳ ali so vsa imena "znana, definirana ..."

↳ povezava med mestom definicije in mestom uporabe

simbolna tabela - preslikava imena v definicij

med obhodom AST ja:

↳ na mestu definicije imena
vstavi (ime, def) v S.T.

↳ na mestu uporabe imena

- če def obstaja: usmerimo kazalec na def

- če def NE obstaja: javimo napako

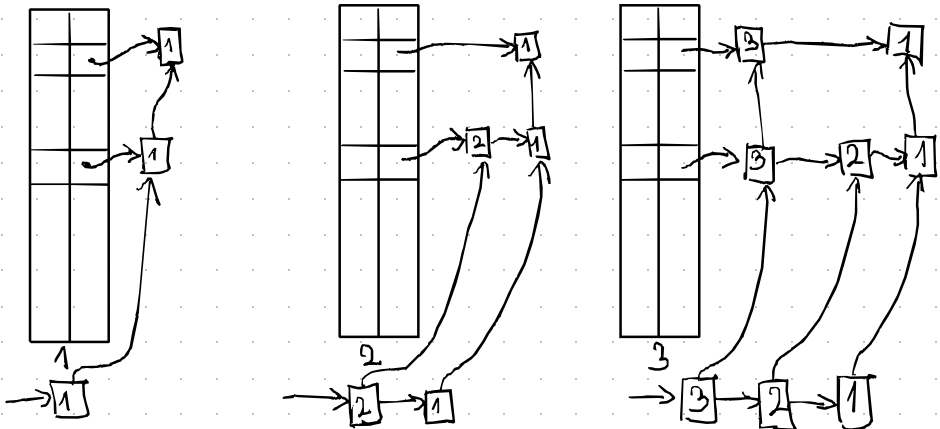
↳ če je ime vidno: • javimo napako
• nova def. zaseda staro

insert: dodaj ime, def v s.t. ALI javi napako

find : vrne def danega imena ALI javi napako

new_scope: začne novo področje dosega

old_scope: konča trenutno področje dosega

Razreševanje tipov

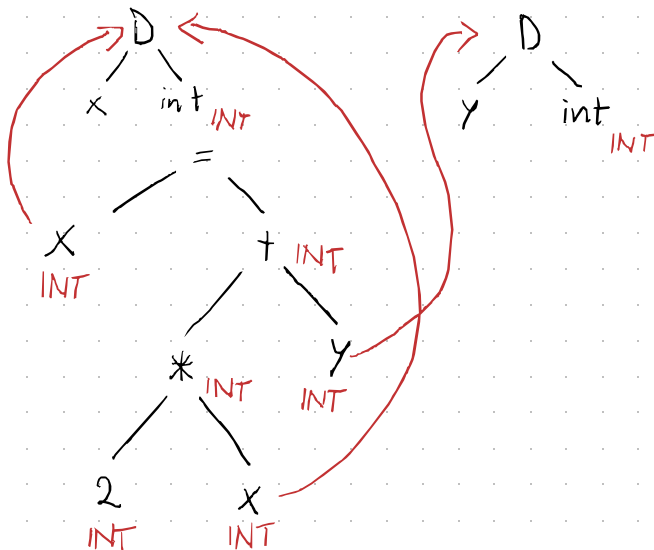
tip = množica vrednosti in operacije nad njimi

tipizacija $\begin{cases} \rightarrow \text{statična (prevajanje)} \\ \rightarrow \text{dinamična (izvajanje)} \end{cases}$

statično preverjanje tipov

1. za vsak tip v programu določimo opis in predstavitev
  - vgrajeni tipi (int, char...)
  - definirani tipi (struct, union, class...)
2. preverjanje tipov

primer: $x = 2 * x + y$

za zmanjšanje neskončnih tipov
↳ razreševanje rekurzivnih tipov

Preverjanje levih vrednosti (l-values)

	1	//
	1 * x	//
int x	x	✓
*(int *)		✓
int * p	p	✓
*p		✓

$2 = 3 * 5$

↑
to ni leva vrednost

↘
preverjanje tipov: OK

Izračun konstantnih podizrazov

$x = 1 + 3; \Rightarrow x = 4$ ← OK

sizeof(int) ← NUJNO!!!

char str[128+1]; ←

preobtežene metode:

int max(int i, int j) { ... }

int max(int i, int j, int k) { ... }

} to dela name mangling

int z;
struct { int z; } x;

z = x.z + 3

KLICNI ZAPISI IN SPREMENLJIVKE

vhod: AST z atributi

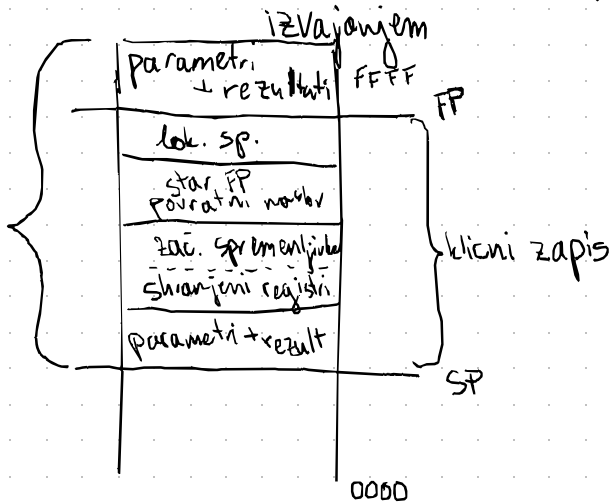
izhod: AST z več atributi

spremenljivke:

- ↳ statične spremenljivke ← fiksni naslov, čas izvajanja programa
- ↳ avtomatične spremenljivke ← spremenljiv naslov, čas izvajanja funkcije
- ↳ registrske spremenljivke
- ↳ zunanje spremenljivke

komponente zapisov (admirk, velikost)

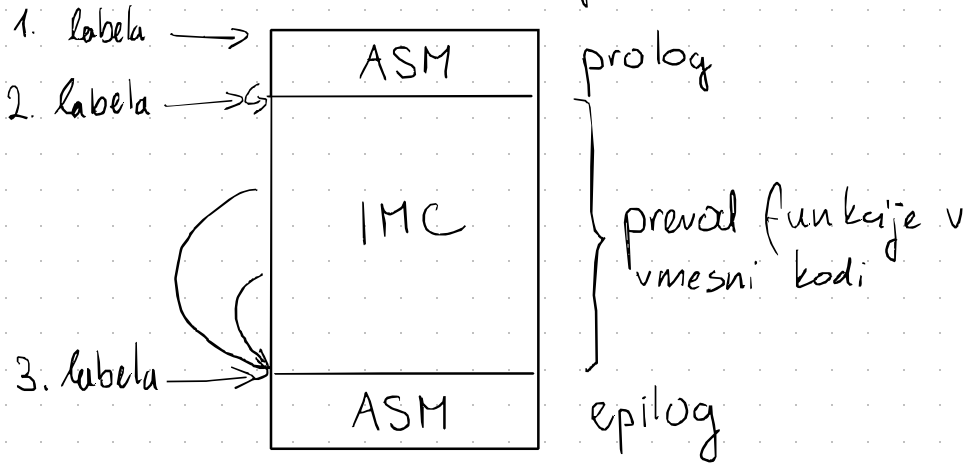
kladni zapis = del sklada, ki pripada funkciji met

GENERIRANJE VMESNE KODE

vhod: AST + atributi

izhod: vmesna koda za posamezne funkcije

3-adresna vmesna koda:

ADD \$1, \$2 ; $\$1 = \$1 + \$2$

4-adresna vmesna koda:

ADD \$1, \$2, \$3 ; $\$1 = \$2 + \$3$

drevesna vmesna koda:

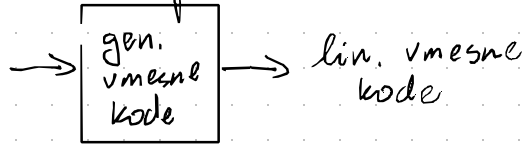
ADD
/ \
\$1 \$2

skladovna vmesna koda:

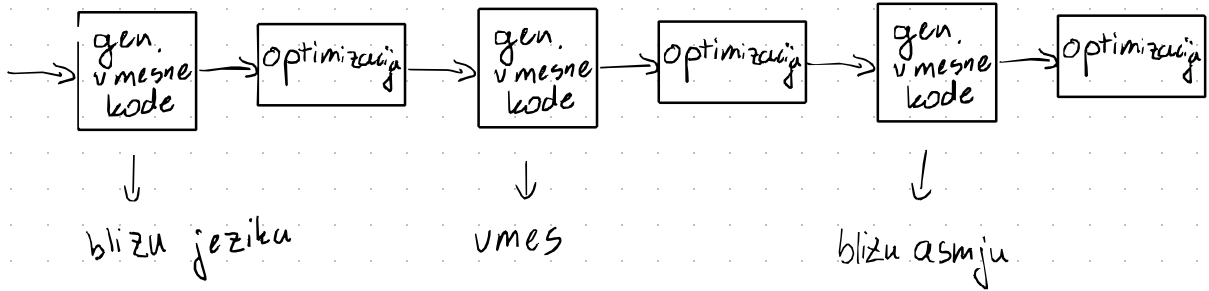
java bytecode

enostavni primeri:

"pravi" prevajalniki

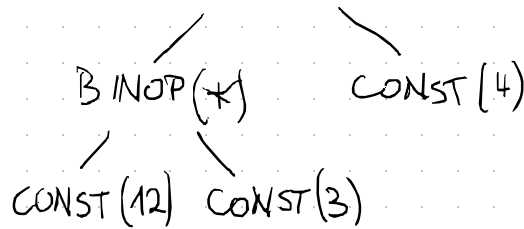
drevesna koda: ukazi za stavke in izraze

izrazi:

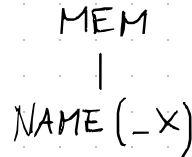
CONST
UNOP
BINOP
CALL
NAME
MEM
TEMP

$12 \Rightarrow \text{CONST}(12)$

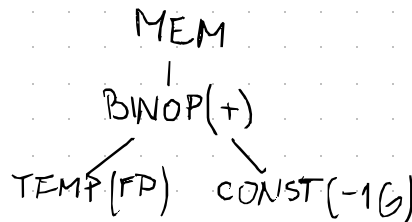
$12 * 3 + 4 \Rightarrow \text{BINOP}(+)$

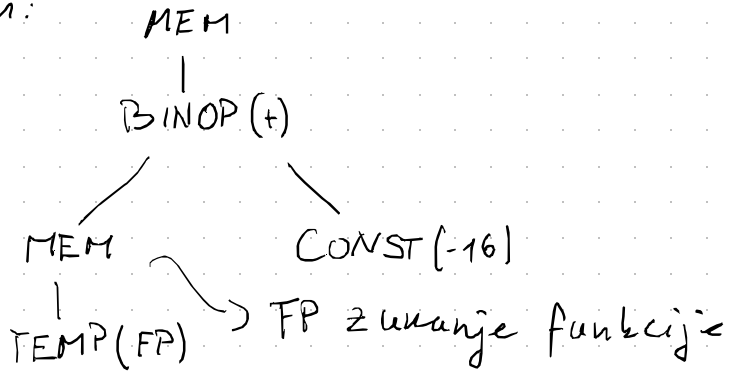
globalna spremenljivka X:

lok. sprem. X:
na trenutnem nivoju
(negativen odmik)

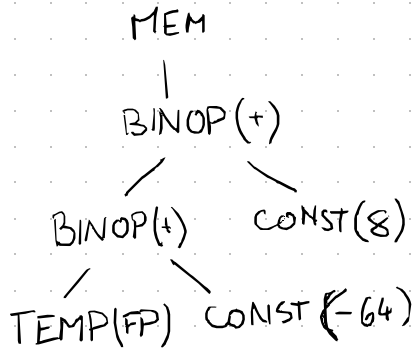
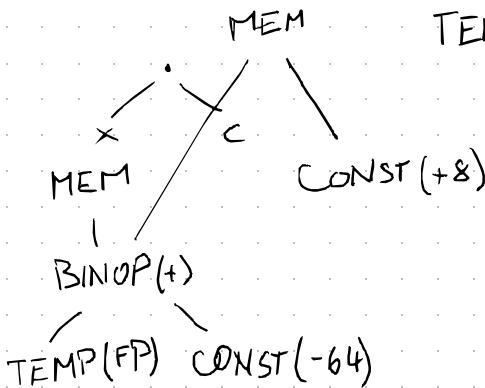

en nivo ven:

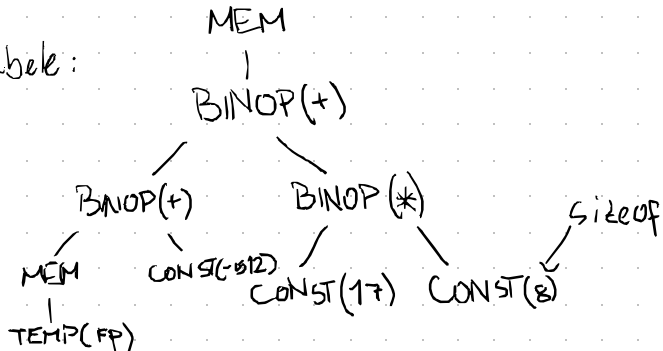
komponenta zapisa:

x.c
 ↑
 lok. sprem.
 na tem nivoju,
 -64
 ← odmik +8

element tabele:

x[17]
 en nivo ven

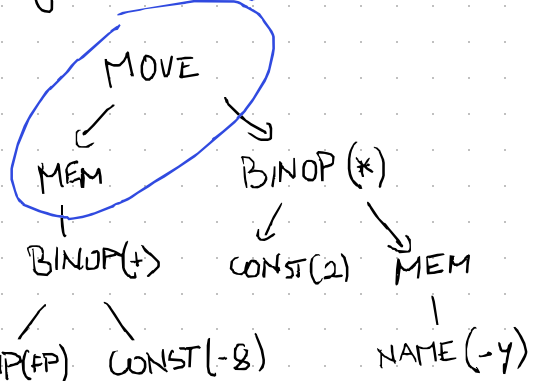
rabimo en argument več, kot jih ima funkcija:
 STATIC LINK!!!

stavki:
 MOVE
 JUMP
 CJUMP
 LABEL

$x = 2 * y$
 lokalna, trenutna, -8   globalna

Sicer je MEM vedno LOAD

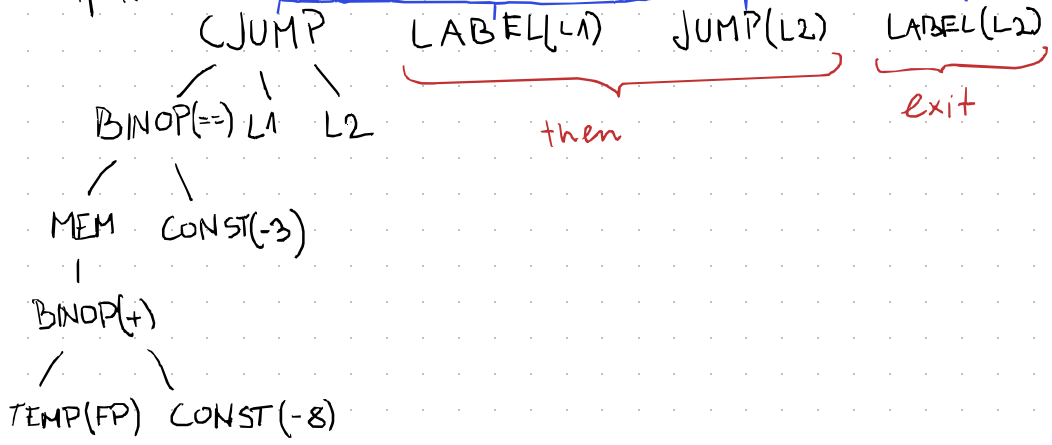
STORE

(MEM je STORE natanko tedaj, ko je neposredno levo od MOVE)

(Sicer je vedno LOAD)

if $x == 2$ then $x = 2 * y$ end

LINEARIZACIJA VMESNE KODE

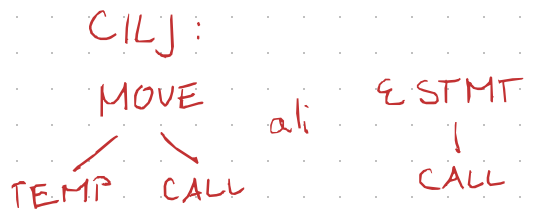
vhod: vmesna koda posamezne funkcije

izhod: linearizirana vmesna koda

1. gnezdeni klici funkcij
 $f_1(f_2(f_3(5)))$

2. ukaz SEXPR

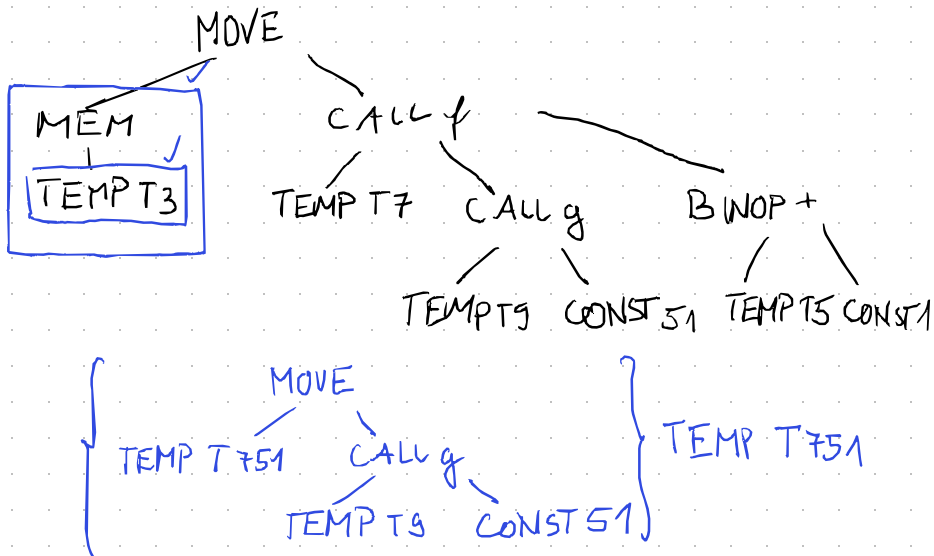
3. ukaz CJUMP

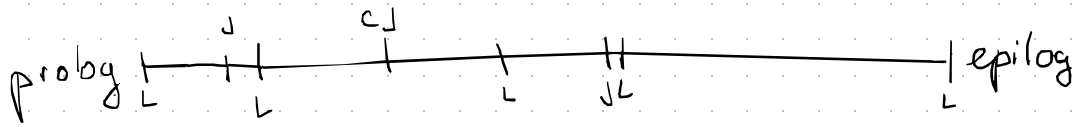
dve vrsti vmesne kode:

za stavke   stavek $\rightarrow$ {stavkov}

za izraze   izraz $\rightarrow$ {stavkov} izraz

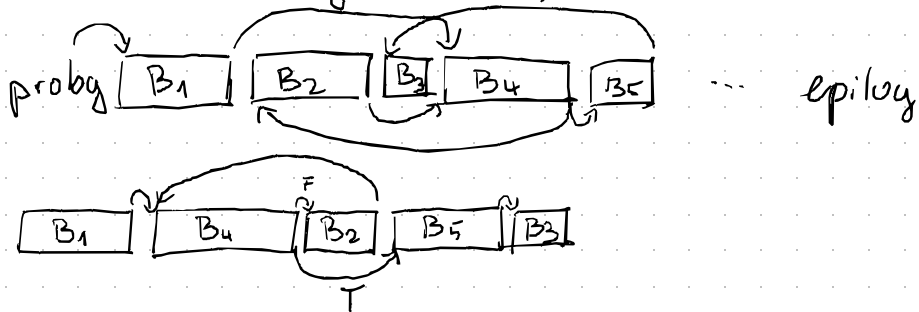

(Tukaj manjkajo primeri)

osnovni bloki $\equiv$ zaporedje stavkov, ki:

1. se začne z LABEL
2. se konča z JUMP ali CJUMP
3. vmes ne vsebuje LABEL, JUMP in CJUMP

ALGORITHM ENGINEERING

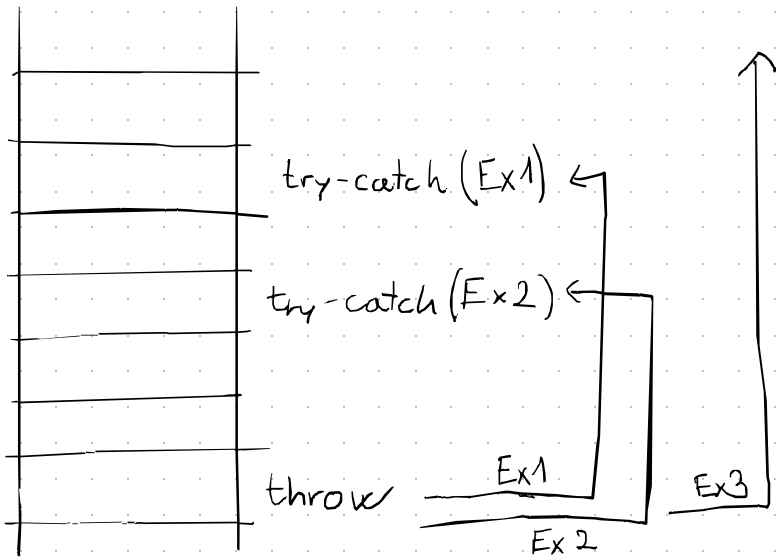
12 JEMF

C: setjump ~ try-catch

longjump ~ throw

Java:

main

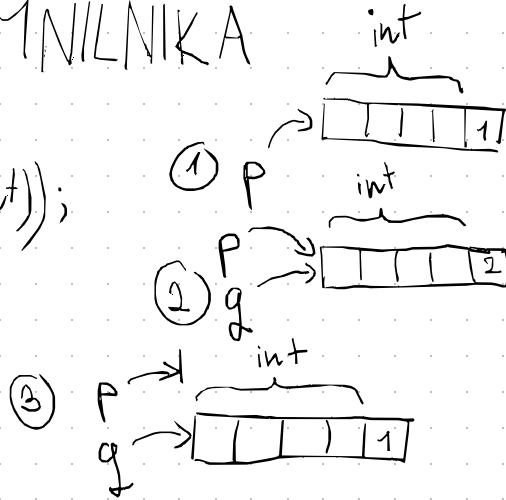
AVTOMATSKO ČIŠČENJE POMNILNIKA

$\text{int} * p = \text{NULL};$

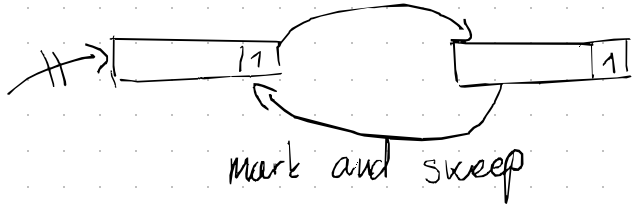
① $p = \text{malloc}(\text{sizeof}(\text{int}));$

② $\text{int} * q = p;$

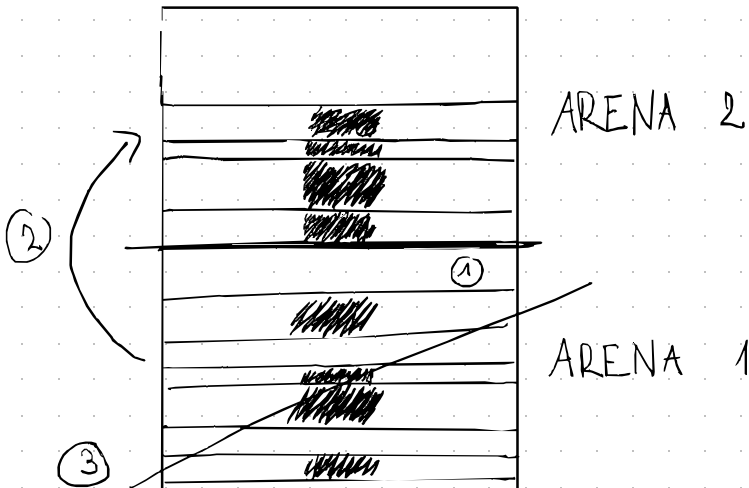
③ $p = \text{NULL}$

problem:

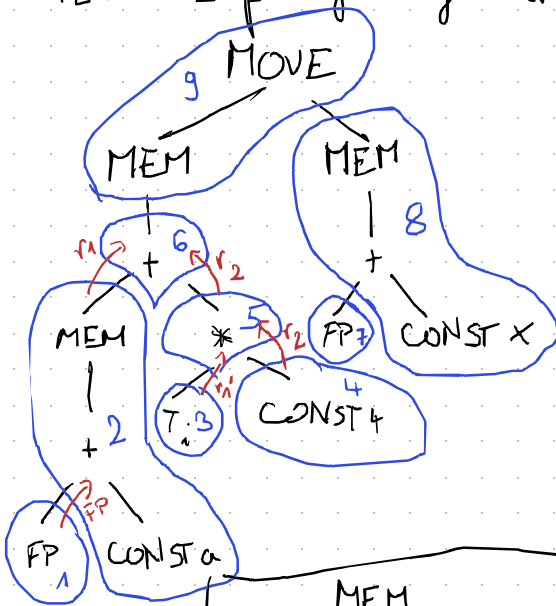

ref counting

GENERIRANJE STROJNIH UKAZOV

vhod: zaporedje kanoničnih dreves (vsaka funkcija posebej)
 izhod: zaporedje strojnih ukazov z zač. sprem.

2: LOAD $r_1 \leftarrow M[FP+a]$

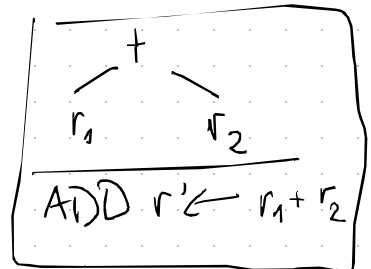
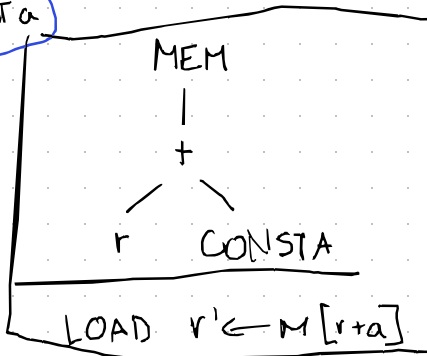
4: ADDI $r_2 \leftarrow r_0 + 4$

5: MUL $r_2 \leftarrow r_1 * r_2$

6: ADD $r_1 \leftarrow r_2 + r_1$

8: LOAD $r_2 \leftarrow M[FP+x]$

9: STORE $M[r_1+0] \leftarrow r_2$

MAXIMAL MUNCH ALGORITEM

RAZREDI:

↳ LABEL

↳ OPER

→ vsi ukazi razen

↳ MOVE

↳ ukazi za prepis vrednosti
iz enega v drug register

ADD T1, T2, 7

BRZ T3, L17

LOAD T3, T2, 1

↓

MOVE T1, T2

ADD T1, T2, 0

MUL T1, T2, 1

} $T1 \leftarrow T2$

AKTIVNOST SPREMENLJIVK

vhod: zaporedje strojnih ukazov z zač. sprem.

izhod: $-1 - +$ interferenčni graf spremenljivk

primer:

$a := 0$

do {

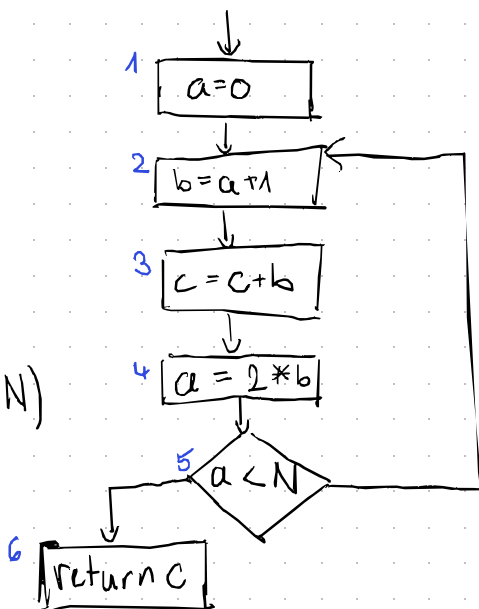
$b := a + 1$

$c := c + b$

$a := 2 * b$

} while ($a < N$)

return c

$use(n)$ množica začasnih spremenljivk, iz katerih ukaz bere

$def(n)$ mn. zač. spr. , v katere ukaz piše

$pred(n)$ mn. vozl. iz katerih je dosegljivo vozlišče n

$succ(n)$ mn. vozl. ki so dosegljive iz vozl. n.

za c jump
tudi 2 labeli

$$in(n) = use(n) \cup [out(n) \setminus def(n)]$$

$$out(n) = \underbrace{\quad}_{resucc(n)} \leftarrow in(n)$$

znat za unijo

$a = a + b$
 DEF   USE   USE

$c = a + c$
 DEF   USE   USE

$$in(n) = \underset{a}{USE(n)} \cup \underbrace{[out(n) \setminus \underset{c}{def(n)}]}_a$$

ponovimo ker imamo loop (5 ina 2 sadc)

	use	def	out	in	out	in
6	c			c		c
5	a		c	c, a	a, c	a, c
4	b	a	c, a	b, c	a, c	b, c
3	c, b	c	b, c	b, c	b, c	b, c
2	a	b	b, c	a, c	b, c	a, c
1		a	a, c	c	a, c	c

2. iteracija

$$\forall n: in(n) = \emptyset, out(n) = \emptyset$$

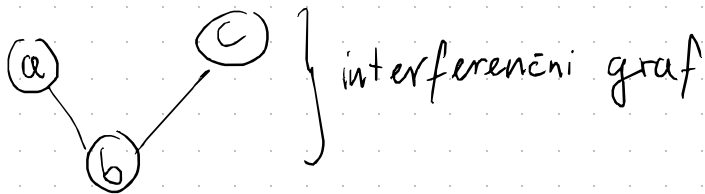
$i = 1$
 do {

$$\forall n: out^{(i)}(n) = \bigcup_{\text{regard}(n)} in^{(i)}(s)$$

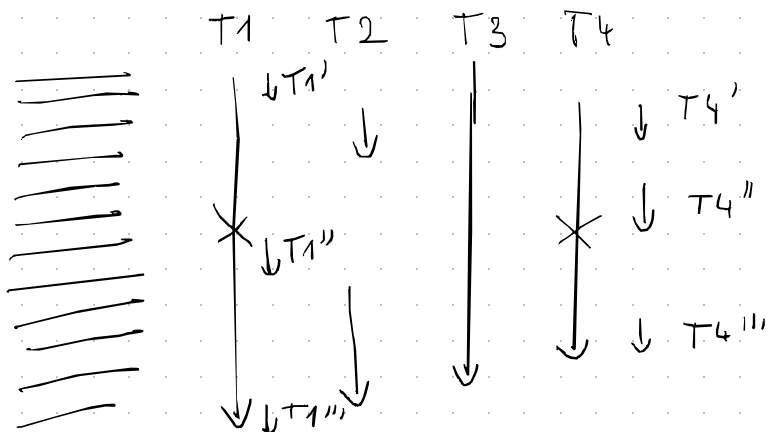
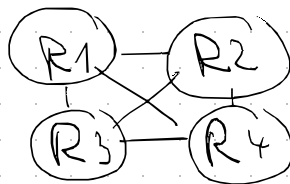
$$in^{(i)}(n) = use(n) \cup [out^{(i-1)}(n) \setminus def(n)]$$

while $\forall n out^{(i-1)}(n) \neq out^{(i)}(n) \vee in^{(i-1)}(n) \neq in^{(i)}(n)$

$$\forall n: out(n) = out^{(i)}(n) \quad in(n) = in^{(i)}(n)$$

precoloring

✓ skrajnosti:

ADD T1, T2, T3

load T2'

load T3'

ADD T1' T2' T3'

store T1'

DODELJEVANJE REGISTROV

vhod: zaporedje strojnih ukazov + interferenčni graf

izhod: zaporedje strojnih ukazov z registri

1. če obstaja vozlišče z manj kot K sosedmi ga umaknemo iz grafa na sklad

2. izberemo vozlišče in ga umaknemo na sklad in ga razglasimo za morebitni preliv

3. s sklada prestavim vozlišče v graf

če vozlišče lahko pobarvam → ga pobarvam

če vozlišča ne morem pobarvati → dejanski

4. če obstaja dejanski preliv: popravim ^{preliv!!} kodo + int. graf
Sicer uspeh